

Luonnontuotealan innovaatioverkosto ja toimialan uudet mahdollisuudet -hanke (LT-INNO)

Luonnontuotealan valtakunnallinen toimintaohjelma

MMM Juha Rutanen

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, Seinäjoki

LT-INNO: toimijat ja vastuut

- **Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti:** koordinaatio, kansainvälisyyskartoitus, luonnonaineiden bioaktiiviset yhdisteet ja niiden terveystvaikutukset
- **Foodwest Oy:** elintarvikeala
- **Oulun ammattikorkeakoulu (OAMK):** raaka-ainetuotanto, keruu ja viljely
- **Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT) ja Lapin ammattikorkeakoulu:** alan liitännät matkailuun ja hyvinvointialaan
- **Itä-Suomen yliopisto:** ennakointi
- **Teknologiakeskus KETEK Oy:** läpileikkaava teknologia-aihealueen tarkastelu

Tuloksena toimintaohjelma: Kärjet alan kehittämiseen!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LT-INNO:n tuottamia raportteja

- Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueraportit (Raportteja 112 ja 128), Lapin ja Etelä-Pohjanmaan raportit luonnoksina
- Raaka-ainetuotanto luonnontuotealalla (Raportteja 120)
- Luonnontuotteiden kemialliset yhdisteet (Raportteja 113))
- Luonnontuotteet matkailualalla (Raportteja 129)
- Luonnontuotteet hyvinvointi- ja kosmetiikka-alalla (Raportteja 130)
- Luonnontuotteet eri toimialoilla (Raportteja 121)
- Luonnontuotteet elintarvikkeissa (valmistuu syksyllä)
- Teknologia luonnontuotealalla (valmistuu syksyllä)
- Luonnontuotealan kansainväliset trendit (taitettavana)
- Kansainvälisen tutkimusseminaarin (Non-wood forest products, health and wellbeing) abstraktikirja
- Luonnonkasvien elintarvikekäyttöselvitys ja kasvien status uusielintarvikeasetuksen kannalta (julkaistu)

www.luontoyrittaja.fi/lt-inno

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luonnontuotealan kärkimaaksi

- Suomi voi olla alan tutkimuksen ja kehityksen kärkimaita, resurssien suuntaaminen koko **arvoketjuun**:
 - Tutkimusta ja tuotekehitystä (luonnon potentiaali ja raaka-aineet, sivuvirrat, teknologia, menetelmät, jatkojalostus, markkinat)
 - Neuvontaa ja koulutusta, erikoistunutta osaamista
 - Laitos- ja laiteinvestointeja
- Veturiyritysten ja laaja **yritysverkostojen innovatiivinen kehitystyö**
 - Raaka-aine ja jatkojalostus, verkostopohjaisesta kehitystyöstä pohja yritysten kasvuun ja viennin mahdollistamiseen
- Yhteinen toimintaohjelma sekä asiantuntijuutta ja yrityspalveluita kokoavan osaamisverkoston kokoaminen
 - Alueitten/toimijoiden yhteistyö ja työnjako uusien mahdollisuuksien selvittämiseksi ja tuoteinnovaatioiden synnyttämiseksi
- Kansainvälisten verkostojen kehittäminen
- Markkinoiden ennakointi ja liiketoimintakonseptien kehittäminen

Luonnontuotealan kärkimaaksi: liiketoiminnan kehittämisen painoaloja

- Markkinavetoinen ja kustannustehokas raaka-ainetuotanto
- Innovatiivinen tuotekehitys eri toimialoilla, jalostusasteen kasvattaminen
- Lisäarvon tuottaminen matkailu- ja hyvinvointipalveluihin
- Koko arvoketjua tukeva tutkimus, kehittämistyö ja koulutus

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto

- Visio:

Pohjoiset, villit raaka-aineet erityisominaisuuksineen tunnetaan maailmalla. Suomessa on kestäväää ja kustannustehokasta raaka-ainetuotantoa, joka toimii yritys- ja markkinavetoisesti sekä verkostona. Teknologia ja toimiva logistiikka tuovat laatua ja tehokkuutta talteenottoon luonnosta ja viljelyyn. Uusi tutkimustieto, ajantasainen koulutus ja rahoitetut investoinnit tukevat alan kehitystä.

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto: toimenpiteitä

- **Raaka-ainetuotannon kysyntälähtöiset valinnat**
 - edelläkävijämarkkinoitten selvittäminen: tutkimus, trendit ja kuluttajatarpeet, uusien tuotteiden etsintä
 - proaktiivinen toiminta: kehitetään markkinoita ja toimitaan suunnannäyttäjänä
 - uudet, innovatiiviset kuluttaja-/markkinalähtöiset tuotteet ja niiden brändäys

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto: toimenpiteitä

- **Monialainen yhteistyö kehittämistyössä ja arverkköjen luomisessa**
 - kehittämiseen mukaan alkutuotanto, jalostavat ja markkinoivat yritykset, tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatiot Suomessa ja kansainvälisesti
 - eri toimialojen tavoittaminen ja törmäyttäminen: elintarvike, rehu, lääke ja rohdos, luonnonkosmetiikka...
 - yhteistyömallien kehittäminen: sopimustuotanto, tuottajarenkaat, reilu kauppa
 - tehokas sivuvirtojen hyödyntäminen, energia- ja resurssitehokkuus
 - hankekumppanuudet ja työnjako

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto: toimenpiteitä

- **Raaka-ainetuotantotapojen kehittäminen**
 - kestävän talteenoton kehittäminen
 - uusien tuottajien löytäminen ja aktivoiminen
 - teknologian, viljelymenetelmien ja logistiikan kehittäminen (luonnontuotehallintajärjestelmä)
 - laatu, luomu
 - satoennusteiden kehittäminen ja paikkatiedon hyödyntäminen satojen paikantamiseksi
 - puoliviljely ja metsien käsittelyjen yhteensovittaminen

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto: toimenpiteitä

- **Tutkimuksen ja osaamisen lisääminen**
 - tutkimusohjelma luonnontuotteiden vaikuttavista aineista ja niiden sovelluksista
 - tutkimustietopankki ja tiedon jakaminen
 - metsäntutkimus, viljelymenetelmätutkimus, taloustutkimus
 - innovaatiotoiminta
 - koulutus

Luonnontuotteiden raaka- ainetuotanto: toimenpiteitä

- **Yhteiskunnalliset ja poliittiset päätökset**
 - lainsäädännön esteiden keventäminen
 - asetusten tulkintojen yhdenmukaisuus
 - pienyrittysten toimintaedellytysten parantaminen, viranomaisten ja yritysten yhteistyö ja vuoropuhelu
 - jokamiehenoikeudet ja talteenotto
 - verotuskäytäntöjen yhtenäisyys
 - luonto ja puhtaus / maabrändi
 - alan rahoitus (yritystoiminta, investoinnit, tutkimus, kehittäminen)

Korkean jalostusasteen tuotteet luonnontuotteita hyödyntäen

- Visio:

Luonnontuotteita käytetään monipuolisesti mm. elintarvikkeissa ja kosmetiikassa. Markkinoilla on kuluttajien tunnistamia luonnontuotepohjaisia tavaramerkkejä. Myös **kansainvälisillä markkinoilla** on tunnettuja brändejä. Nuoria ja **uusia yrittäjiä** on saatu toimintaan mukaan. **Yhteistyö toimii** eri toimialojen välillä sekä viranomaisten suuntaan.

Korkean jalostusasteen tuotteet : toimenpiteitä

- **Uusien yritysten synnyttäminen**
 - tiedotus, koulutus, veturit ja mallit
- **Erikoistuotteiden tuotekehitys**
 - panostus valikoidusti
 - innovatiiviset, kuluttajalähtöiset tuotteet ja uudet bisnesavaukset
 - kuluttajatutkimuksen hyödyntäminen
 - onnistunut konseptointi ja lisäarvon myyminen
- **Erikoisosaamisen lisääminen**
 - monitieteinen tutkimus osaamispohjana, tiedon jakaminen (neuvonta, yhden luukun periaate)
 - some-toimintakonseptit, myyntiosaaminen

Korkean jalostusasteen tuotteet : toimenpiteitä

- **Yhteistyö**
 - yhteinen tuotetarjooma ja markkinointi kv-markkinoille
 - yhteistyöfoorumi (yritykset ja toimijat)
 - yhteiset tuotemerkit ja laatujärjestelmä
 - viranomaisvuoropuhelu
- **Suomen maaimagon kehittäminen ja hyödyntäminen**
 - puhtaus, luonto, wild, turvallisuus, eettisyys (tuotteistaminen)
 - brändi, markkinointikampanja, kv-näkyvyys, messut
 - Team Finland -yhteistyö

Luonnontuotteet matkailu- ja hyvinvointipalveluissa

- **Visio:**

Luonnontuotteet ovat osa suomalaisten matkailu- ja hyvinvointipalvelujen sisältöä ja erottuvuutta. Suomi on kansainvälisesti tunnettu luontoperusteisten hyvinvointipalveluiden brändistään. Eri toimialat tekevät tiivistä yhteistyötä ja hyödyntävät toistensa erikoisosaamista. Tutkimus tuottaa uutta tietoa luonnontuotteiden hyvinvointihyödyistä.

Matkailu- ja hyvinvointipalvelut: toimenpiteitä

- **Tuotetarjonnan ja palveluiden kehitystyö**

- kotimaisten tuotteiden käyttö ja myynti
- ekokosmetologit ja -kampaajat, luontaishoidot, eläinpalvelut, viherrakentaminen, aktiviteetit)
- törmäyttäminen, innopajat, verkostot, tiedonvälitys, koulutus
- yritysten yhteinen tuotetarjooma palveluntuottajille
- laadukkaat erikoistuotteet, pakkaus ja muotoilu
- kuluttajatutkimus ja konseptointi

Matkailu- ja hyvinvointipalvelut: toimenpiteitä

- **Tuotteistamisyhteistyö eri palvelualojen kanssa**
 - lisäarvon tuottaminen ja palveluiden uudistuminen, erottuvuus, elämykset, yksityiskohdat
 - paikallisuus ja aitous, laatu ja yksilöllisyys
- **Tiedon välittäminen ja verkottuminen toimialojen välillä**
 - esimerkkien luominen palvelukokonaisuuksista
 - erilaisten kumppanien törmäyttäminen
- **Liiketoiminta- ja markkinointiosaamisen lisääminen**
- **Teknologian hyödyntäminen, myös some**
- **Tutkimus luonnontuotteiden hyvinvointihyödyistä**

Luonnontuotealan hankeaihioita

- EIP: luonnontuotealan raaka-ainetuotannon kehittämisverkosto
- Kansallinen hanke, yritysten ja toimialojen verkottuminen
 - Tuote- ja palveluinnovaatio-osio sekä muutama markkinalähtöistä kärkiteemaa
 - Koko maa mukaan, teemojen mukaan painotuseroja
- Kasvuyritysohjelma (kärkiyritykset)
- INKA-ohjelman hyödyntäminen
- Kansainvälistyminen (kansallinen hanke, markkinatieto ym.)
- ESR: täydennyskoulutus, modulit asiantuntijoille (kouluttajat, kehittäjät, yrittäjät)
- Erasmus: kansainvälinen alan koulutuksen kehittäminen